

Recensie de Volkskrant ★★★★★ Instinct

De dansers in 'Instinct' tonen welke impulsen ons beheersen en hoe die onze relatie tot elkaar bepalen

Choreograaf Conny Janssen werkt voor het eerst voor een grotezaalproductie samen met een andere choreograaf: Patricia van Deutekom. Een zet die goed uitpakt.

'Instinct' van Conny Janssen en Patricia van Deutekom.Bron Andreas Terlaak

Als *Instinct* begint, trekken de twaalf dansers telkens kort aan de revers of de mouwen van hun nette jasjes. Ze moeten zich duidelijk conformeren aan een strak keurslijf. Wie hiervan afwijkt door bijvoorbeeld plots op de grond te vallen, wordt even opgemerkt, maar verder genegeerd.

Choreograaf Conny Janssen werkt voor het eerst voor een grotezaalproductie samen met een andere choreograaf. Een zet die goed uitpakt; haar danstaal vermengd met die van Patricia van Deutekom leidt in *Instinct* tot een mooi samenspel tussen de dansers.

Hypnotiserend

Het decor is haast hypnotiserend; het beeld wordt gekaderd door de strakke lijnen van op en neer bewegende lichten (Remko van Wely), waartussen de vloeiender wordende bewegingen van de dansers – de jasjes zijn inmiddels uit – spannende contrasten vormen.

Op steeds ruigere elektronische muziek (Richard van Kruysdijk) tonen de performers welke impulsen ons beheersen en hoe die onze relatie tot elkaar bepalen. Soms trekken de dansers aan elkaars handen of heupen, soms beklimmen ze elkaar, soms ontwijken ze elkaar.

Vanuit rennende bewegingen komen ze regelmatig tot stilstand aan de randen van het podium, vanwaar ze de anderen observeren. Het geheel doet door deze pauzes gestileerd en niet altijd instinctief aan, maar de formaties waarin ze elkaar weer dansend vinden zijn vaak wel fraai.

Opvallend

Op een gegeven moment dansen de vijf vrouwen rechts voor op het podium. Diep door hun knieën gezakt wiegen ze met hun benen wijd heen en weer en maken vlugge bewegingen met hun handen richting hun hart of keel. De energie lijkt hier vanaf hun baarmoeder te komen – misschien zijn onze instincten gendergebonden, lijken Janssen en Van Deutekom te suggereren.

Een verder opvallende scène is als zes langwerpige blokken verticaal verspreid staan over het toneel. Vijf dansers nemen in ze plaats en kantelen mee als de anderen de kisten laten kieperen. Een van hen klimt boven op het object en schuift ervan af als het blok schuin komt te staan. Deze beelden doen denken aan *Sutra* van Sidi Larbi Cherkaoui, waarin performers zich op eenzelfde manier verhielden tot haast identieke houten kisten en de spanning tussen mens en materiaal intrigerend was.

Slotstuk

Naar het eind toe verliest de voorstelling wat magie doordat het geheel herhalend voelt en de exploraties met het decor en licht eveneens stagneren. Desondanks zijn er momenten die erbovenuit springen: een danser schuift plots een van de blokken diagonaal door de andere dansers heen. Hoe gaan ze verder vanaf deze onderbreking en hoe ga je om met iemand die verstoort?

In het slotstuk verwijzen sommige bewegingen naar het begin, maar nu lijkt de groep elkaar in hun instincten gevonden te hebben: een danser die valt krijgt dit keer wél een uitgestoken hand.